

O B R A Z L O Ź E N J E

I PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Zakona o oružju i municiji sadržan je u odredbi člana 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine F BiH", broj: 7/96 i "Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 1/96, 10/00, 8/04 i 10/04) kojim je propisano da Skupština Kantona donosi zakone i druge propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje ovog zakona je obaveza preuzeta Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine, u kom smislu je navedeni zakon potrebno uskladiti sa Direktivom Vijeća Europe 91/477EEZ od 18.06.1991. godine o kontroli nabavke i držanja oružja (SL L 256, 03.09.1991.), te Direktivama 2008/51/EZ od 21.05.2008. godine (SL L 179, od 08.07.2008.) i 2017/853 od 17.05.2017. godine (SL L 137, 24.05.2017.) Evropskog parlamenta i Vijeća, kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva vijeća 91/477/EEZ o kontroli nabavke i držanja oružja (SL L 179, od 08.07.2008.) i Direktive Evropskog parlamenta i Vijeća Europske unije broj: 2021/555 o nadzoru nabavke i posjedovanja oružja (SL L 115 od 24.03.2021. godine) (u daljem tekstu: Direktiva) kao i obaveza utvrđena Programom integrisanja Bosne i Hercegovine u EU u Poglavlju 3.24. (Pravda, sloboda i sigurnost).

Zeničko-dobojski kanton je već imao Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije koji je mijenjan i dopunjavan dva puta i koji je ovaj put trebalo uskladiti sa pravnom stečevinom EU na način da se izmjene i dopune pojedine odredbe zakona. Međutim obzirom da se radi o izmjenama i dopunama većeg broja članova važećeg zakona, pristupilo se donošenju novog teksta zakona. Vijeće Ministara BiH je 31.08.2023. godine donijelo Odluku o formiranju Radne grupe za harmonizaciju propisa o oružju i municiji međusobno i sa pravnom stečevinom Evropske unije VM broj 238/23, gdje je ispred Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona učešće uzela predstavnica ovog kantona. Navedena radna grupa je podnijela Izvještaj Vijeću Ministara BiH, koji je usvojen i isti sadrži određene preporuke koje su ugrađene u tekst ovog zakona.

Takođe, usklađivanje ovog Zakona sa pravnom stečevinom EU u oblasti civilnog posjedovanja oružja, vršeno je većim dijelom po uzoru na Zakon o oružju i municiji Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 7/21) koji je uglavnom u skladu sa *acquisem* EU, što je bila preporuka Direkcije za evropske integracije. Pored obaveznog usklađivanja sa pravnom stečevinom EU, u jednom dijelu odredbi Nacrta zakona, u odnosu na trenutno važeći zakon, detaljnije su normirane postojeće odredbe u pogledu načina izdavanja odobrenja za nabavku oružja i obavljanje djelatnosti trgovine, popravljanja i prepravljanja oružja kao i vođenja civilnih strelišta, vršenja nadzora, te izvršene dopune u pogledu uslova za nabavku oružja za fizička lica i obuke za rukovanje oružjem, radi efikasnijeg ostvarivanja cilja i svrhe zakona u pogledu javne sigurnosti, s obzirom na uočene manjkavosti u njegovoj dosadašnjoj primjeni.

III PRAVNA RJEŠENJA

Dio prvi-Uvodne odredbe

U uvodnom dijelu navedene su oblasti koje su predmet regulisanja Zakona o oružju i municiji, primjena zakona na fizička i pravna lica kao i na strane državljane sa stalnim boravkom ili

koji imaju privremeni boravak duži od jedne godine, izuzetke od primjene zakona, kao i definicije pojmova koji su upotrijebljeni u zakonu.

Dio drugi-Oružje i municija

U drugom dijelu definisana je kategorizacija oružja na tri kategorije (A, B i C) u skladu sa Direktivom, te ograničenja vezana za oružje unutar istih. U poglavlju II ovog dijela, propisan je način nabavljanja oružja, bitnih dijelova i municije za fizičke i pravna lica, podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja i način rješavanja istih od strane nadležne policijske stanice kao i opšti i posebni uslovi koje lica moraju ispunjavati. U vezi sa ispunjavanjem posebnih uslova za izdavanje odobrenja za nabavku oružja, uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti se umjesto sa rokom važenja od 10 godina od dana izdavanja, kako je regulisano važećim Zakonom, sada izdaje sa rokom važenja od 5 godina, u kom dijelu je izvršeno usklađivanje sa Direktivom, dok je u pogledu posjedovanja tehničkog znanja za pravilno rukovanje vatrenim oružjem sada propisano da obuku u rukovanju oružjem za lica koja vrše nabavku oružja, pored Uprave policije, mogu da provode i streljačke organizacije ili ustanove, pod uslovom da iste posjeduju odobrenje nadležne policijske stanice. U ovom poglavlju propisan je i način izdavanja isprava o oružju, tj. oružnog lista i odobrenja za držanje oružja pravnim licima, odobrenja za držanje starog i trofejnog oružja i kolekcionarske dozvole, kao i izdavanje odobrenja za nabavku oružja radi obavljanja muzejske djelatnosti.

U pogledu izdavanja oružnog lista, rok važenja istog je smanjen tako da se isti izdaje sa rokom važenja od 5 godina, s tim da nadležna policijska stanica može i prije isteka roka od 5 godina vršiti povremene provjere da li vlasnik oružja ispunjava propisane uslove, čime je u pogledu dužine važenja oružnog lista izvršeno usklađivanje sa Direktivom iz istog razloga iz koga je izvršeno usklađivanje u pogledu važenja uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti.

Posebno su normirani uslovi za držanje trofejnog i sakupljanje i držanje starog oružja, s tim da je u pogledu trofejnog oružja propisano da se vatreno oružje koje je onesposobljeno za upotrebu (oružje prepravljeno u trofejno oružje) ne smije više osposobljavati, čime je uklonjena odredba iz važećeg Zakona, prema kojoj se u određenom slučaju, trofejno oružje moglo registrovati kao ispravno oružje uz izdavanje oružnog lista i odobrenja za držanje oružja, iz razloga usklađivanja sa Direktivom.

U pogledu starog oružja, policijska stanica izdaje odobrenje za sakupljanje i držanje starog oružja fizičkom i pravnom licu, s tim da je u odnosu na važeći zakon, gdje se odobrenje izdavalo sa trajnim rokom važenja, nacrtom Zakona normirano da se odobrenje izdaje sa rokom važenja od 5 godina. Nadalje, propisani su uslovi koje muzeji, fizička i pravna lica moraju ispunjavati da bi pored starog oružja, mogli sakupljati i držati automatsko i poluautomatsko oružje, bitne dijelove i municiju iz kategorije A.

Definisana je kolekcionarska dozvola koja se, uz propisane uslove izdaje fizičkom licu, koje posjeduje najmanje deset komada različitog registrovanog oružja, koja odredba je preuzeta iz Direktive.

U ovom je djelu je propisano i za koje oružje se vrši obavezna prijava nadležnoj policijskoj stanici, prenos prava vlasništva na oružju i bitnim dijelovima, kao i postupanje sa oružjem u slučaju smrti vlasnika oružja.

U poglavlju III ovog dijela propisano je postupanje sa oružjem, bitnim dijelovima i municijom, pravilno čuvanje oružja i municije, zabrana nošenja oružja, davanje oružja na posluhu i povjeravanje nošenja oružja i municije, obaveza prijave u slučaju promjene prebivališta, upotreba sportskog i davanje na posluhu lovačkog oružja, postupanje u slučaju prestanka potrebe za daljim držanjem oružja i municije, postupanje u slučaju krađe ili gubljenja oružja, bitnih dijelova i isprava o oružju, postupanje u slučaju pronalaska oružja i bitnih dijelova i postupanje sa dotrajalim oružjem i bitnim dijelovima.

Postupak nabavljanja oružja od strane pravnih lica, kao i uslovi njegovog povjeravanja licima koja obavljaju poslove čuvanja šuma ili poslove zaštite ljudi i imovine, propisan je tako da

državni organi, ustanove ili pravna lica koja drže oružje, mogu povjeriti nošenje oružja i municije svojim zaposlenicima, uz odgovarajuće uslove, o čemu izdaju posebnu potvrdu licu i o tome obavještavaju nadležnu policijsku stanicu. U odnosu na važeći Zakon, u ovom dijelu izvršeno je usklađivanje sa Direktivom na način da se uz oružje i municiju, sve obaveze i zakonski predviđeni postupci odnose i na bitne dijelove oružja.

U poglavlju IV istog dijela, regulisan je postupak oduzimanja registrovanog i neregistrovanog oružja, bitnih dijelova i municije, zakonski razlozi za pokretanje postupka za oduzimanje oružja, bitnih dijelova i municije i isprava o oružju, te razlozi za privremeno oduzimanje oružja, gdje je između ostalog propisano da se, radi poduzimanja hitnih mjera radi zaštite od nasilja u porodici, koje se ne mogu odlagati, oružje može privremeno oduzeti od vlasnika oružja, sa kojim će se postupati u skladu sa ishodom postupka. I u ovom dijelu je, odnosu na važeći Zakon, izvršeno je usklađivanje sa Direktivom na način da se uz oružje i municiju, sve obaveze i zakonski predviđeni postupci odnose i na bitne dijelove.

U poglavlju V, Zakona regulisana je oblast civilnih strelišta, način njihovog osnivanja i izdavanja odobrenja od nadležne policijske stanice, mjere i radnje koje su osnivači civilnih strelišta dužni poduzeti radi održavanja reda i sigurnosti na istima, te upotreba oružja na civilnim strelištima.

U poglavlju VI regulisana je trgovina oružjem, bitnim dijelovima i municijom kao i način izdavanja odobrenja za nabavljanje oružja bitnih dijelova i municije radi dalje prodaje. U odnosu na važeći Zakon, novina u nacrtu Zakona je posredovanje, te je u ovom dijelu regulisan način dobijanja odobrenja za posredovanje, odnosno pregovaranje ili ugovaranje transakcija za kupovinu ili prodaju vatrenog oružja, bitnih dijelova ili municije, kao i dogovaranjem transfera vatrenog oružja, bitnih dijelova ili municije, čime je izvršeno usklađivanje važećeg Zakona sa Direktivom.

Poglavlje VII reguliše obavljanje djelatnosti popravljanja i prepravljanja oružja, uslove koje moraju ispunjavati lica za popravljanje i prepravljanje oružja kao i oružje koje može biti predmet popravljanja i prepravljanja. U odnosu na važeći Zakon, nacrtom Zakona predviđeno je da se gasno oružje i oružje za signalizaciju ne smije prepravljati za ispaljivanje sačme, zrna i projektila djelovanjem zapaljivog potisnog sredstva, čime su preuzete odredbe iz Direktive čije je cilj u ovom smjeru sprečavanje modifikacije oružja kao mjera borbe protiv nelegalne proizvodnje i prometa vatrenog oružja.

U poglavlju VIII propisano je ko se može baviti onesposobljavanjem oružja i koje uslove pravno ili fizičko lice mora ispunjavati da bi se bavilo ovom djelatnošću. Nadalje, detaljno je propisano koje vrste oružja se mogu trajno onesposobljavati i postupak prijavljivanja onesposobljenog oružja nadležnoj policijskoj stanici, koje podatke prijava treba sadržavati i da se onesposobljeno oružje trajno obilježava kao takvo. S tim u vezi, propisano je da će od strane ovog Ministarstva biti donesen pravilnik kojim će se utvrditi norme i tehnike onesposobljavanja, kako bi se osiguralo da su svi bitni dijelovi vatrenog oružja postali trajno neupotrebljivi, te da ih nije moguće ukloniti, zamijeniti ili modifikovati kako bi se vatreno oružje ponovo osposobilo, što je predviđeno i Direktivom.

U poglavlju IX propisane su obaveze i ovlaštenje nadležnih policijskih stanica za vršenje nadzora nad pravnim i fizičkim licima koja obavljaju djelatnost trgovine, posredovanja, popravljanja i prepravljanja i onesposobljavanja oružja, čuvanjem i smještajem oružja i municije od strane trgovaca, sportskim streljačkim organizacijama, organizacijama koje gazduju lovištem, civilnim strelištima, državnim organima i ustanovama, agencijama za zaštitu ljudi i imovine, unutrašnjim službama zaštite, sportskim streljačkim organizacijama odnosno ustanovama koje obavljaju obuku za rukovanje oružjem, licima koja se bave sakupljanjem i držanjem starog oružja i kolekcionarima, kao i nadzor nad vođenjem propisanih evidencija.

U poglavlju X propisane su evidencije koje vode nadležne policijske stanice, pravna i fizička lica, sportske streljaške organizacije i lovačke organizacije kao i uspostavljanje elektronske baze podataka radi praćenja i identificiranja vatrenog oružja i bitnih dijelova kao i radi razmjene podatka nadležnih organa, te fizičkih i pravnih lica koja su dužna da vode evidencije u skladu sa odredbama ovog zakona.

Dio treći-Kaznene odredbe

U ovom dijelu propisane su sankcije koje se mogu izreći za krivična djela propisana ovim zakonom (kazna zatvora, novčana kazna i mjera sigurnosti oduzimanja oružja) i sankcije za prekršaje (novčana kazna, zaštitna mjera oduzimanja oružja, bitnih dijelova i municije, oružnog lista, odobrenja za držanje oružja i zaštitna mjera zabrana vršenja djelatnosti).

Novčane kazne za prekršaje propisane su u rasponu od 1.000,00 do 1.500,00 KM, od 500,00 do 1.000,00 KM i od 200,00 do 500,00 KM za prekršaje fizičkih lica, dok su za prekršaje pravnih lica i fizičkih lica registrovanih za obavljanje djelatnosti propisane novčane kazne u rasponu od 3.000,00 do 10.000,00 KM i od 1.000,00 do 3.000,00 KM.

Dio četvrti-Prijelazne i završne odredbe

U ovom dijelu propisana je mogućnost legalizacije oružja koja lica posjeduju bez isprave o oružju, te amnestije za lica koja dobrovoljno predaju oružje. Nadalje, propisani su podzakonski akti koje je u obavezi donijeti ministar Ministarstva unutrašnjih poslova, na prijedlog policijskog komesara, zatim vađenje oružnih listova izdatih prema propisima koji su važili u vrijeme izdavanja, te je utvrđena obaveza pravnih lica i fizičkih lica registrovanih za obavljanje djelatnosti da svoje poslovanje usklade sa odredbama istog, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

U završnim odredbama regulisano je pitanje započetih postupaka prestanku primjene ranijeg propisa na području Kantona, te stupanja na snagu ovog Zakona.

IV – FINANSIJSKO OBRAZLOŽENJE

Donošenje ovog Zakona ne iziskuje dodatna finansijska sredstva u budžetu Zeničko-dobojskog kantona.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
MINISTAR

Emir Vračo